

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

2025

MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 05

Z obsahu:

- Ukončení energetické závislosti EU na Rusku
- Evropské energetické sítě
- Strategie pro jednotný trh

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

začátkem května představila Evropská komise cestovní mapu pro postupné ukončení energetické závislosti na Rusku. Ve svém sdělení předkládá návrh konkrétních opatření na ukončení dovozu ruské ropy, plynu a jaderných materiálů. V oblasti plynu má Komise v úmyslu v červnu předložit legislativní návrh na zákaz veškerého dovozu ruského plynu v rámci nových smluv a stávajících spotových smluv. Tento zákaz by měl vstoupit v platnost nejpozději do konce letošního roku. Co se týká ropy, Komise hodlá pokračovat v ukládání a vymáhání sankcí vůči subjektům a plavidlům, která jsou podezřelá z nezákonné činnosti. Na tzv. stínovou flotilu se zaměřil 17. balíček sankcí vůči Rusku přijatý Radou pro zahraniční věci dne 20. května. Na sankční seznam přibýlo dalších 189 plavidel, na něž se vztahuje zákaz přístupu do přístavů a zákaz poskytování služeb. V květnu Komise zveřejnila strategii pro jednotný trh. Uvádí, že plné využití jeho potenciálu je cestou k opětovnému získání evropské konkurenceschopnosti. Mezi pilíře, které mají zajistit rozvoj evropského trhu, Komise řadí podporu digitalizace, nový přístup k odvětví služeb či pomoc malým a středním podnikům. Pro zajištění společného trhu s energií je nezbytná propojená a stabilní evropská elektrizační soustava. V květnu Evropská komise vypsala veřejnou konzultaci s cílem získat zpětnou vazbu ohledně provádění a dopadu aktuálního regulačního rámce EU v oblasti energetické infrastruktury. Získané podněty využije při přípravě legislativního balíčku pro evropskou energetickou síť, který plánuje zveřejnit na konci letošního roku. Jednou z podmínek modernizace, digitalizace a rozšíření evropské elektrizační soustavy je zajištění dostatečných investic. Svoji vizi ohledně priorit pro příští víceletý finanční rámec EU přijal Evropský parlament ve zprávě z vlastní iniciativy. Europoslanci ve shodě s Evropskou komisí vyzývají k ambicióznějšímu rozpočtu, zasazují se o jeho flexibilitu a provázanost s právním státem. Nicméně zpochybňují návrh Komise na vytvoření nové struktury rozpočtu, konkrétně na vytvoření vnitrostátních plánů a zastřešujícího fondu pro konkurenceschopnost. Komise by legislativní návrh víceletého finančního rámce měla zveřejnit v červenci.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

UKONČENÍ
ENERGETICKÉ
ZÁVISLOSTI EU
NA RUSKU

ANALÝZA
POSLEDNÍ MÍLE

UKONČENÍ ENERGETICKÉ ZÁVISLOSTI EU NA RUSKU

Evropská komise dne 6. května představila [cestovní mapu](#) pro ukončení energetické závislosti EU na Rusku. Sdělení navrhuje konkrétní opatření na postupné a koordinované ukončení ruských dodávek energie. V této souvislosti hodlá Evropská komise v červnu předložit legislativní návrhy týkající se ropy, plynu a jaderných materiálů.

Připravovaná legislativa se v oblasti plynu zaměří na zákaz dovozu ruského plynu (plynovody i LNG) na základě nových smluv a stávajících spotových smluv. Zákaz by vstoupil v platnost do konce roku 2025. Takové opatření by mělo snížit aktuální dodávky ruského plynu do EU o jednu třetinu. Komise bude zároveň se zapojením dotčených členských států usilovat o postupné ukončení veškerého dovozu ruského plynu do konce roku 2027.

Pokud jde o jadernou energetiku navrhne Komise opatření, která by měla podpořit postupné ukončení dodávek uranu, obohaceného uranu a dalších jaderných

materiálů z Ruska, které se používají k výrobě paliva pro evropské jaderné reaktory. V případě obohaceného uranu je cílem zajistit, aby tento dovoz byl ekonomicky nevýhodný. Dále má Komise v úmyslu navrhnout omezení nových smluv na jaderné materiály podepsaných Zásobovací agenturou Euratomu ([ESA](#)). Dodávky na základě stávajících smluv budou pokračovat, ale jejich prodloužení ani nové smlouvy již nebudou schvalovány. Navrhovaná opatření by měla poskytnout jistotu a předvídatelnost investičních rozhodnutí v oblasti jaderného palivového cyklu a urychlit investice do adekvátního hodnotového řetězce EU.

V oblasti ropy se Komise zaměří na nová opatření na zvýšení dohledu nad stínovou flotilou, jejímž prostřednictvím Rusko obchází sankce.

Komise očekává, že dotčené členské státy vypracují vnitrostátní plány s konkrétními termíny na postupné ukončení využívání ruského plynu, jaderných materiálů a v případě Slovenska a Maďarska ropy. Tyto dva státy využívají výjimku ze zákazu dovozu ruské ropy, která stále činí více než 80 % jejich celkového dovozu.

Evropská unie začala snižovat svoji závislost na dovozu energie z Ruska po zahájení ruské invaze na Ukrajinu. Na dovoz uhlí a ropy uvalila sankce. Podíl ruské ropy na dovozu do EU díky

nim klesl z 27 % na začátku roku 2022 na aktuální 3 %. Dovoz ruského uhlí je zcela zakázán.

Závislost na ruských fosilních palivech se postupně snižuje v rámci plánu [REPowerEU](#). Podíl ruského plynu na dovozu do EU se tak snížil ze 45 % v roce 2021 na 19 % v roce 2024. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen v souvislosti s postupným snižováním energetické závislosti EU na Rusku prohlásila, že „Nyní nastal čas, aby Evropa své energetické vazby s nespolehlivým dodavatelem zcela přerušila. A energie dovážená na náš kontinent by neměla sloužit k financování útočné války proti Ukrajině.“

Podle dostupných informací většina ministrů energetiky na neformálním zasedání Rady EU podpořila definitivní ukončení ruských fosilních paliv. Francie a Belgie, dva největší příjemci ruského LNG, však v této souvislosti požadují hloubkové posouzení dopadů.

Polské předsednictví zdůraznilo, že připravovaný legislativní návrh bude přijímán kvalifikovanou většinou. Znamená to, že jeho přijetí nemůže ohrozit veto, které by případně zvažovalo uplatnit Maďarsko či Slovensko.

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU****ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ****EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI****PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU****O ČEM SE MLUVÍ****UDÁLO SE V BRUSELU****FAQ****UKONČENÍ
ENERGETICKÉ
ZÁVISLOSTI EU
NA RUSKU****ANALÝZA
POSLEDNÍ MÍLE**

ANALÝZA POSLEDNÍ MÍLE

Centrum pro výzkum energie a čistého ovzduší (CREA) a Centrum pro studium demokracie (CSD) vypracovaly analýzu „Poslední míle“ zaměřenou na možnosti postupného ukončení dodávek ruské ropy a plynu ve střední Evropě. Zpráva uvádí, že úplné oddělení od ruských fosilních paliv je nejen proveditelné, ale i nezbytné pro dlouhodobou energetickou bezpečnost EU.

Maďarsko, Slovensko a Česká republika dostaly v rámci šestého balíčku sankcí vůči Rusku (přijatého v roce 2022) výjimku ze zákazu dovozu ruské ropy. Záměrem udělení výjimky bylo poskytnout těmto vnitrozemským zemím čas na snížení své závislosti na dovozu z Ruska. Zpráva Poslední míle však dokládá, že Maďarsko a Slovensko nevykazují žádné reálné kroky pro ukončení dodávek ruské ropy. Maďarsko dokonce zvýšilo svoji závislost na ruské ropě ze 61 % před ruskou invazí na Ukrajinu na 86 % v roce 2024. Slovensko začalo v druhé polovině roku 2024 dovážet část neruské ropy prostřednictvím ropovodu Adria. Jeho závislost na ruské ropě se tak snížila z 96 % v roce 2021 na 87 % v roce 2024.

Analýza přitom uvádí, že postupné ukončení ruských dodávek je pro obě země plně proveditelné, protože ropovod Adria z Chorvatska má dostatečnou kapacitu a rafinerie maďarské společnosti MOL mohou neruskou ropu zpracovávat. Poukazuje přitom, na skutečnost, že zisk, který plynul z levnější ruské ropy, si ponechala maďarská společnost MOL, aniž by částečnou finanční výhodu poskytla spotřebitelům.

Zpráva dochází k závěru, že EU by měla výjimku ze zákazu dovozu ruské ropy ukončit, protože Maďarsko a Slovensko nepřijaly „veškerá nezbytná opatření“ k nahrazení ruských dodávek. EU by podle autorů zprávy měla stanovit jasnou a vymahatelnou lhůtu pro ukončení dodávek ruské ropy prostřednictvím ropovodu Družba. Navrhují také zrušení výjimky pro vývoz ropných produktů, které jsou vyrobeny zpracováním ruské ropy v Maďarsku a na Slovensku, do České republiky.

Co se týká ruského plynu, analýza uvádí, že jeho dovoz plynovody do Maďarska a Slovenska klesl ve srovnání s úrovní před invazí pouze o 5,5 %, zatímco zbytek EU snížil dovoz o 81 %. Dokument Poslední míle navrhuje celou řadu opatření k postupnému ukončení dovozu ruského plynu plynovodem TurkStream. Podle autorů analýzy by EU měla posunout termín pro ukončení veškerého dovozu ruského plynu již na konec roku 2025 a učinit

tento cíl závazný. Doporučují také okamžitý zákaz spotových nákupů ruského plynu či zavedení celoevropského systému certifikace a sledovatelnosti země původu zemního plynu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EVROPSKÉ
ENERGETICKÉ SÍTĚ

EVROPSKÉ ENERGETICKÉ SÍTĚ

Evropská komise připravuje legislativní balíček pro evropskou energetickou síť. Jeho zveřejnění se očekává na konci roku 2025. S cílem získat zpětnou vazbu ohledně provádění a dopadu aktuálního regulačního rámce EU v oblasti energetické infrastruktury zveřejnila Komise dne 13. května **veřejnou konzultaci. Svoji pozici ohledně elektrizační soustavy připravuje také Evropský parlament.**

Připravovaný balíček bude zaměřen především na elektřinu, ale vztahovat se bude i na vodík a další infrastrukturu zahrnutou do rámce pro transevropskou síť (**TEN-E**).

Současné projekty energetické infrastruktury nejsou dostatečné pro vytvoření dekarbonizovaného, cenově dostupného a bezpečného energetického systému, a to jak na úrovni přenosové, tak distribuční sítě. Komise uvádí, že v případě elektřiny není v současné době řešena polovina přeshraničních potřeb elektřiny pro rok 2030. Realizace projektů infrastruktury, včetně výroby a skladování z obnovitelných zdrojů energie

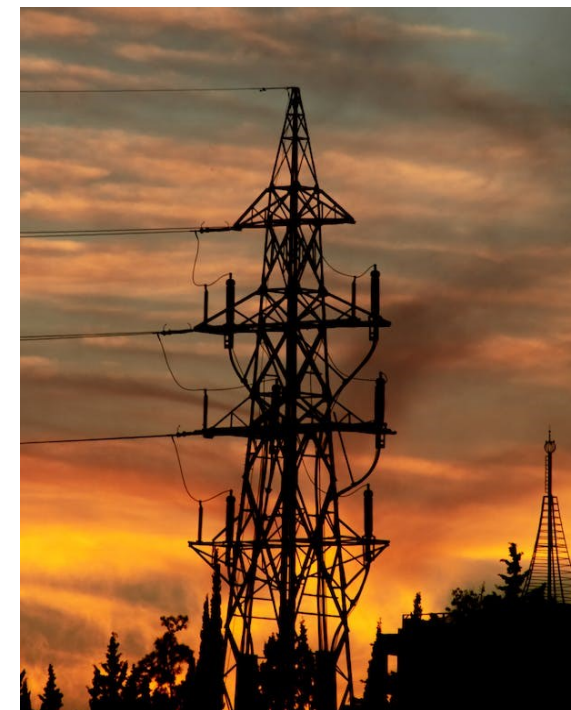
a inovativních řešení, je příliš pomalá a přeshraniční infrastruktura není dostatečně zabezpečená. Se záměrem řešit tyto problémy Komise v rámci připravovaného balíčku navrhne opatření pro urychlení modernizace, digitalizace a rozšíření evropské energetické infrastruktury.

V návaznosti na **Akční plán pro elektrizační soustavu** bude balíček obsahovat legislativní návrhy pro urychlení procesu povolování projektů pro energetické sítě, obnovitelné zdroje energie a skladování energie. Zaměří se také na plánování energetických sítí a efektivnější využívání stávající infrastruktury s ohledem na energetickou účinnost. Takový přístup bude vyžadovat posílení digitalizace a inovativních řešení. Cílem balíčku bude také řešení financování energetické infrastruktury a zabezpečení kritické přeshraniční energetické infrastruktury.

Veřejné konzultace se mohou zúčastnit vlády, národní orgány zodpovědné za energetickou infrastrukturu, provozovatelé přenosových a distribučních soustav, výrobci energie a průmyslová sdružení, zástupci odvětví energetické infrastruktury, nevládní sdružení či akademická obec. Veřejná konzultace je otevřená do 5. srpna.

V Evropském parlamentu připravuje **zprávu** z vlastní iniciativy (INI) ohledně evropské elektrizační soustavy Výbor pro průmysl,

výzkum a energetiku (ITRE). Europoslanci zdůrazňují potřebu dostatečných investic, které zajistí modernizaci infrastruktury a zvýšení přeshraniční kapacity přenosové soustavy. Požadují jasnější pravidla pro přilákání soukromých investic. Naléhají na Komisi, aby zajistila koordinovanější, celoevropské plánování elektrické soustavy. Evropský parlament jako celek bude o zprávě INI hlasovat na plenárním zasedání, které se uskuteční ve Štrasburku ve dnech 16. až 19. června.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SEDMNÁCTÝ
BALÍČEK SANKCÍ

SEDMNÁCTÝ BALÍČEK SANKCÍ

Rada pro zahraniční věci dne 20. května přijala 17. balíček sankcí vůči Rusku. Přijatá opatření se mj. zaměřují na ruskou „stínovou flotilu“. Záměrem je snížit příjmy z vývozu ropy, ze kterých je podporovaná ruská válečná ekonomika.

Stínovou flotilu tvoří soukromé nákladní lodě a tankery, které obchází sankce na vývoz ropy a zboží z Ruska. Panuje také podezření, že tyto lodě provádí sabotáže, resp. představují hrozbu pro podvodní vedení a kabely.

Rada v rámci nového balíčku opatření zařadila na sankční seznam dalších 189 plavidel. Jejich vytipování proběhlo společně s členskými státy a Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost (EMSA). Celkový počet plavidel zařazených na seznam se tak zvýšil na 342. Vztahuje se na ně zákaz přístupu do přístavů a zákaz poskytování služeb. Opatření se vztahují také na přepravní společnosti odpovědné za přepravu ropy a ropných produktů po moři.

Podle odhadů přepravuje stínová flotila až 85 % ruského vývozu ropy, což představuje

třetinu ruských celkových příjmů federálního rozpočtu. Od zavedení cenového stropu na ruskou ropu skupinou G7 a sankcí vůči stínové flotile ze strany EU se přitom relevantní ruské příjmy snížily o 38 miliard eur. Tyto ruské příjmy byly v březnu letošního roku o 20 % nižší než v březnu 2022.

Ministři rovněž na sankční seznam přidali zboží dvojího užití a zboží pokročilých technologií, které přispívá k vojenskému rozvoji Ruska, včetně chemických prekurzorů energetického materiálu. Sedmnáctý balíček dále rozšiřuje seznam o osoby a společnosti, které se podílejí na ruské agresi vůči Ukrajině.

Příslušné právní akty přijaté Radou pro zahraniční věci budou zveřejněny v Úředním věstníku EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

STRATEGIE PRO
JEDNOTNÝ TRH

STRATEGIE PRO JEDNOTNÝ TRH

Evropská komise dne 21. května představila **strategii pro jednotný trh. Dokument obsahuje řadu opatření, jejichž cílem je odstranit překážky bránící obchodu a investicím v rámci EU. Mezi pilíře, které mají zajistit rozvoj evropského trhu, Komise řadí podporu digitalizace, nový přístup k odvětví služeb či pomoc malým a středním podnikům.**

Jednotný trh EU zajišťuje volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a osob, což jsou tzv. čtyři svobody. Princip jednotného trhu umožňuje společností působit v celé EU. Nicméně řada bariér, včetně národních předpisů, společností znesnadňuje plné využití potenciálu jednotného trhu a ten zůstává roztržštěný. Proto Komise s cílem pomoci společností a posílit konkurenceschopnost EU analyzuje hlavní překážky jednotného trhu.

Komise identifikovala „**desítku nejhorších**“ překážek jednotného trhu a navrhuje konkrétní opatření k jejich odstranění. Mezi uvedené překážky, kterými se Komise přednostně zabývá, patří např. složitá pravidla EU,

komplikované zakládání podniků, roztržštěná pravidla pro obaly, nedostatečná shoda výrobků, vnitrostátní regulace služeb či neodůvodněná územní omezení dodávek.

Dále dokument navrhuje zaměření pozornosti na služby, které tvoří největší část evropského hospodářství. Jejich přeshraniční obchod však většinou stagnuje. Strategie analyzuje situaci v jednotlivých sektorech, včetně stavebnictví, poštovních a finančních služeb či v odvětví energetiky a telekomunikací.

Zásadní usnadnění by společností měla přinést digitalizace a zjednodušení stávajících pravidel. Společně se strategií pro jednotný trh zveřejnila Komise čtvrtý souhrnný **balíček** zjednodušení pro podniky (Omnibus IV). Jeho součástí je i oblast digitalizace a sladění společných specifikací, které zvýší právní jistotu ohledně souladu s požadavky EU pro podniky v situacích, kdy harmonizované normy neexistují. Komise uvádí, že opatření čtvrtého balíčku sníží administrativní náklady společností o 400 milionů eur.

S cílem usnadnit digitální zakládání a provozování společností v rámci jednotného trhu EU navrhuje Komise zavedení tzv. 28. režimu evropského práva. Legislativní návrh tohoto režimu plánuje předložit v prvním čtvrtletí roku příštího roku.

Komise také s cílem zainteresovat národní

vlády na zodpovědnějším přístupu k jednotnému trhu pracuje na konkrétních doporučeních pro jednotlivé členské státy. Mj. doporučuje národním vládám, aby posílily vnitrostátní kapacity v oblasti dodržování předpisů pro jednotný trh.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÍCELETÝ
FINANČNÍ RÁMEC

VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC

Evropský parlament přijal ve středu 7. května **zprávu** z vlastní iniciativy (INI), ve které představuje svoji vizi ohledně priorit pro víceletý finanční rámec (VFR) na období 2028 až 2034.

Iniciativa Parlamentu je reakcí na **sdělení** Cesta k příštímu víceletému finančnímu rámci, které

Evropská komise představila v únoru letošního roku. Europoslanci ve shodě s Evropskou komisí vyzývají, aby příští dlouhodobý rozpočet EU byl výrazně ambicióznější, než je ten současný do roku 2027. Poukazují na potřebu evropského financování jak nových politických priorit, jako je obrana a konkurenceschopnost, tak zachování současné podpory politiky soudržnosti či zemědělské politiky. Europoslanci mají za to, že dobrovolně stanovený strop výdajů ve výši 1 % hrubého národního důchodu EU27 není dostatečný k řešení aktuálních výzev.

Příští rozpočet EU bude muset také pokrýt splácení půjček pro nástroj NextGenerationEU (v příštím VFR může být na splátky zapotřebí 25–30 miliard eur ročně, což je téměř 20 % běžného ročního rozpočtu). Evropský parlament proto naléhá na Radu, aby urychleně přijala nové vlastní zdroje a využila společné půjčky, aby bylo možné pokrýt výdajové potřeby, včetně těch v oblasti bezpečnosti a obrany.

Evropský parlament ve své pozici odmítá návrh Komise na vytvoření vnitrostátních plánů, které by obsahovaly klíčové reformy a investice zaměřené na společné priority, včetně podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Tento model národních plánů byl využit v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Obavou je riziko vyloučení Evropského parlamentu z procesu kontroly. Europoslanci v této

souvislosti požadují transparentnost a zachování role Parlamentu jako normotvůrce a rozpočtového orgánu. Zpráva také klade důraz na význam politiky soudržnosti při prohlubování jednotného trhu. Za vhodný europoslanci nepovažují ani vytvoření jednoho fondu pro konkurenceschopnost, který by sloučil několik stávajících programů.

Europoslanci konstatují, že dlouhodobý rozpočet nemá schopnost přizpůsobit se měnícím se výdajovým prioritám, což v současném geopolitickém kontextu není udržitelný přístup. Ve shodě s Komisí se proto zasazují o větší flexibilitu víceletého finančního rámce, aby mohl lépe reagovat na případné krize.

Nemalou pozornost europoslanci ve zprávě věnují dodržování hodnot EU a respektování principu právního státu. Poukazují přitom na potřebu silnější vazby mezi právním státem a rozpočtem EU po roce 2027.

Evropský parlament předpokládá, že jeho priority a požadavky na podobu příštího dlouhodobého rozpočtu EU budou zohledněny v legislativním návrhu Komise, který má být zveřejněn v červenci letošního roku.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ENERGETICKÁ UNIE

ENERGETICKÁ UNIE

V době, kdy evropská konkurenceschopnost klesá a globální geopolitická situace se vyostřuje, je jednotný energetický trh důležitější než kdy dřív. Tak by se dala shrnout panelová diskuse **Unlocking the Energy Union: A Path to Affordable Energy, kterou v Bruselu dne 14. května uspořádala asociace Energy Traders Europe. Debaty se účastnili zástupci evropských institucí, regulátorů, průmyslu i think-tanků, kteří se shodli: bez hlubší integrace zůstane energetická unie nedokončeným projektem.**

Diskusi moderovala Giusi Squicciarini, předsedkyně představenstva Energy Traders Europe, která připomněla, že za posledních 25 let se Evropa posunula od roztržitých národních systémů k jednomu z největších velkoobchodních trhů na světě. „Je čas přestat se dívat na integraci jako na cíl, ale vnímat ji jako nástroj – cestu k dostupnější, bezpečnější a čistší energii pro všechny,“ uvedla Squicciarini.

Łukasz Kolinski, ředitel pro integraci energetických systémů na DG Energy Evropské komise, zdůraznil, že Akční plán pro dostupnou energii není jen o reakcích na krize, ale i o strukturálních reformách. Mezi jeho čtyři klíčové pilíře patří: revize cenových struktur, urychlení investic při minimalizaci dopadu na koncové ceny, aktivace spolupráce napříč sektory a příprava na budoucí krize. „Bez energetické unie, kterou jsme vybudovali po roce 2015, bychom nezvládli krizi let 2021–2022 bez systémového kolapsu,“ uvedl Kolinski. Upozornil ale i na nedostatky – například jen polovina identifikovaných prioritních investic je v praxi realizována.

Socialistický europoslanec za Německo Jens Geier varoval před přetrvávající fragmentací energetické politiky: „Některé členské státy se chovají protekcionisticky, což je nejen proti evropskému duchu, ale i proti ekonomickému rozumu.“ Apeloval na větší investice do „hardwaru“ – propojení sítí, plynovodů či vodíkové infrastruktury. Zároveň volal po cílené podpoře průmyslu.

Cristina Lobillo Borrero z ENTSO-E vyčíslila, že Evropa bude do roku 2040 potřebovat investovat až 863 miliard eur do přeshraničních sítí a skladovacích kapacit. Upozornila však, že tyto investice přinesou dvojnásobné úspory v provozu systému. Podle ní je ale zásadní zrychlit povolovací procesy a harmonizovat

plánování mezi státy. „Síť bez flexibility nebude dostatečně efektivní,“ dodala.

Annika Brack z think-tanku CERRE označila za hlavní překážku nedostatek regulační stability. „Máme relativně silný rámec pro flexibilitu, ale jeho zavádění je velmi nerovnoměrné,“ uvedla. Volala po posílení systému řízení energetické unie (Governance) a jasném harmonogramu kroků. Zároveň ocenila komplexnost akčního plánu, ale upozornila na potřebu politické vůle a personálních kapacit v členských státech.

V závěru se panelisté shodli, že do roku 2040 musí Evropa směřovat k plně integrovanému energetickému systému, který spojí elektrifikaci, obnovitelné zdroje a flexibilní infrastrukturu. Zazněl také návrh na vytvoření cílového modelu 2.0 – moderní definice vnitřního trhu, která překoná současné národní omezení v oblasti dotací, maloobchodních trhů i dekarbonizačních politik.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ENERGETIKA
A UMĚLÁ INTELLIGENCE

ENERGETIKA A UMĚLÁ INTELLIGENCE

Umělá inteligence (AI) začala v posledních letech razantně ovlivňovat chod světa a energetika v tomto ohledu pochopitelně nezůstala upozaděna. Není proto překvapivé, že se vztahu mezi umělou inteligencí a energetikou věnovala v obsáhlé studii i Mezinárodní agentura pro energii (IEA).

Jak spolu energetika a AI souvisí, jaký je potenciál AI ?

Umělá inteligence v poslední době zaznamenala revoluční posun od poněkud záhadného vědeckého bádání za zavřenými dveřmi laboratoří k univerzální technologii s každodenním masivním využitím. Mnozí experti i komentátoři v ní vidí největší změnu za celá staletí. Pro nás je podstatné, jak nezměrné praktické použití má již dnes. AI generuje texty, videa, urychluje vědecké objevy, zvyšuje produktivitu a efektivnost robotů v továrnách nebo detekuje hrozby pro kritickou infrastrukturu. Tržní kapitalizace firem v indexu S&P 500, které se zabývají AI, vzrostla od roku

2022 přibližně o 12 bilionů dolarů. K tomuto rozvoji mohlo dojít díky klesajícím nákladům na výpočty, nárůstu dostupnosti dat a technickým průlomům v této oblasti. Samozřejmě je nezbytné naslouchat i kritickým hlasům, které tento masivní rozvoj sledují s obavami, a je vhodné hledat nejlepší způsoby, jak AI využít ve prospěch lidstva ve všech směrech. Umělá inteligence nemůže existovat bez energie a na oplátku nabízí potenciál energetický sektor transformovat. Klíčovým faktorem dalšího rozvoje AI jsou cenově dostupné, spolehlivé a udržitelné dodávky elektřiny a země, které toto dokáží zajistit, budou mít v rozvoji umělé inteligence nejlepší pozici. Trénink a nasazování AI modelů probíhá ve velkých, energeticky velmi náročných datových centrech. Typické datové centrum spotřebuje v současnosti stejné množství elektřiny jako 100 000 domácností, ale aktuálně jsou ve výstavbě centra, která budou mít spotřebu 20krát větší. Energetický sektor se tak nachází v centru jedné z nejdůležitějších technologických revolucí současnosti. Podle IEA však stále chybí pochopení pro důsledky prohlubujícího se spojení energetiky a AI. Ambicí IEA tak je poskytnout pomocí této studie nástroj politikům a trhům, jak tyto důsledky posoudit.

Jak se datová centra AI podílejí na spotřebě energie dnes a jak se budou podílet v budoucnu ?

Globální investice do datových center se od roku 2022 téměř zdvojnásobily a v roce 2024 dosáhly půl bilionu dolarů. Tento rozvoj vedl k obavám z raketově rostoucí poptávky po elektrické energii. Datová centra se nicméně v současnosti podílí na světové spotřebě elektřiny zhruba 1,5 % (415 TWh). Nejvyšší podíl z globální spotřeby elektřiny v datových centrech mají Spojené státy (45 %), následované Čínou (25 %) a Evropou (15 %). Od roku 2017 roste každoroční spotřeba v datových centrech o zhruba 12 %, což je čtyřikrát rychlejší nárůst než u celkové spotřeby elektrické energie. Spotřeba datových center odpovídá v podstatě spotřebě v energeticky náročných průmyslových továrnách, na rozdíl od nich jsou tato centra mnohem méně geograficky rozprostřena. Přes svůj prozatím menší dopad na globální poptávku po elektřině mají v některých případech opravdu mimořádně silný lokální dopad. Spotřeba elektřiny v datových centrech navíc bude do roku 2030 více než dvojnásobná, očekává se v objemu zhruba 945 TWh, což je více než aktuální celková spotřeba Japonska. AI je tak spolu s dalšími digitálními službami nejdůležitějším motorem nárůstu spotřeby.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ENERGETIKA
A UMĚLÁ INTELIGENCE

Největší podíl na tomto trendu budou mít i nadále Spojené státy, následované Čínou. Další vývoj je podle IEA těžko předvídatelný, ale dá se očekávat nárůst až k hodnotám okolo 1 200 TWh do roku 2035.

Jaký je typický energetický mix pohánějící AI?

Hlavním zdrojem uspokojování poptávky po elektřině v datových centrech jsou v současnosti obnovitelné zdroje (OZE) a zemní plyn. OZE pokrývá zhruba polovinu této poptávky a předpokládá se, že nárůst výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů vzroste do roku 2035 o dalších zhruba 450 TWh tak, aby se vyšlo vstříc pokrytí poptávky datových center. Spotřeba zemního plynu stoupla díky datovým centrům o 175 TWh, přičemž hlavním odběratelem plynu v datových centrech jsou Spojené státy. Podobné množství dodává rovněž jaderná energie, kromě USA zejména v Číně a Japonsku. V případě jaderné energie navíc promluví do dalšího vývoje vznikající malé modulární reaktory, které budou spuštěny okolo roku 2030.

Jak může být umělá inteligence využívána přímo v energetice?

Umělá inteligence již v současnosti napomáhá

energetickým společnostem transformovat a optimalizovat dodávky energie a nerostných surovin, výrobu a přenos energie a její spotřebu. Umožňuje snižovat náklady, zvyšovat dodávky, prodlužovat životnost aktiv nebo snižovat emise. Ropný a plynárenský průmysl byl jedním z prvních, který začal využívat AI k optimalizaci průzkumu, produkce, údržby a bezpečnosti. V tomto oboru např. umělá inteligence pomáhá zefektivnit hodnocení využitelnosti zdrojů dříve, než se spouští nákladné těžební postupy apod. V průmyslovém provozu se používá pro

optimalizaci a automatizaci výrobních procesů, detekci úniků, predikci potřeb údržby nebo snižování emisí metanu. AI má však celou řadu dalšího využití v energetice. Může například pomoci při balancování elektrické sítě, která se stává stále složitější, je více decentralizovaná. Značný potenciál se nachází také v oblasti vytápění a chlazení budov, kde může AI tyto systémy zefektivnit a zvýšit flexibilitu spotřeby elektřiny v budovách.

